

[J. P. Larsen.]

af. Om det nu skyldes deres mindrê heldige Maade at handle paa, hvorved de jo af og til narrer en Sjællænder, eller om det skyldes Varernes mindre Godhed, ved jeg ikke; men jeg skulde næsten mene, at en af Grundene dertil er den, at Folk ikke længere efterspørger de Varer i samme Grad, som man gjorde tidligere. Det er jo nu meget finere Undertøj, der bruges, end man kan præstere ved Husfid i Hammerum og de øvrige Herreder.

Som Slutning paa den lille Oplysning om Hammerum-Privilegiet, som jeg tror kan gøre sin Nytte, vil jeg gerne sige til det ærede Medlem Hr. Vejen, som i Gaar gjorde sig lystig over, at jeg fra denne Talerstol skulde have bemærket, at jeg var blevet narret af en Uldjyde, og sagde, at noget saadant burde jeg ikke sige, navnlig ikke fra denne Talerstol, at deri kan det ærede Medlem have Ret, for saa vidt som man skal gaa ud fra den Tankegang, som siges at være ejendommelig for Jyderne, at naar de er blevet narret i en Handel, saa tier de stille dermed og tænker: Jeg maa se, om jeg kan gøre Gengæld overfor vedkommende. Hvis man nærer en saadan Tankegang, saa er det rigtigt, saa skulde jeg have tiet stille. Men jeg har nu foretrukket det andet, for hvis man endelig vil straffe de Folk, der bærer sig saadan ad, er det vist klogere, og det kan dog neppe tjene som Reklame for dem, at man siger det offentligt og navnlig fra denne Talerstol.

J. C. A. Larsen: Den højtærede Handelsminister gjorde adskillige Bemærkninger til mig. Jeg troede i øvrigt, at jeg i alt væsentligt havde udtalt mig imødekommende og velvilligt om Forslaget.

Den højtærede Minister omtalte Tjenestmændenes Ret til at faa Næringsbrev og mente, at jeg dèr havde været en Modstander trods det, at jeg havde været Medlem af Kommissionen, som har indsat den Bestemmelse i Forslaget. Jeg udtalte udtrykkeligt, og det vil Ministeren kunne se af Fortrykket, at jeg hørte til det store Mindretal, som var meget betænkeligt ved dette.

Jeg giver Ministeren fuldstændig Ret i, at det kan være et meget vanskeligt Problem. Ministeren mente, at det vilde blive til Gavn for Forbrugerne, naar en Tjenestemand fik Næringsbevis og med sin Løn og Pension bag sig kunde konkurrere med den legitime Handel, Værene vilde da kunne sættes ned. Jeg tror imidlertid ikke,

at en Tjenestemand vil have Næringsbrev for at drive filantropisk Virksomhed. Men en saadan Tjenestemand vil med Lønnen i Baghaanden i mange Tilfælde kunne have Konkurrencefordele, som den almindelige Handel vil have meget vanskeligt ved at staa sig mod.

Jeg haaber dog, at vi skal kunne komme ud over dette Spørgsmaal i Udvalget paa en god Maade. Man vil have lagt Mærke til, at der i Forslaget ikke alene staaar Bestemmelse om, at man i Tjenestemandensloven og i de kommunale Instrukser kan tage Bestemmelse om Tjenestemanden, men ogsaa om hans Hustru. Jeg tror, at vi nok skal kunne faa Spørgsmaalet løst paa en saadan Maade, at Forbrugerne ikke kommer til at lide under det, og Bestemmelserne alligevel i nogen Grad kan blive tilfredsstillende for Handelsstanden.

Bestemmelsen i § 4 om de 20 Kr. for at faa Næringsbrev har jeg ikke noget imod. Jeg har selv været med til at træffe denne Bestemmelse, men naar man som Ordfører for et Parti har været Medlem af Kommissionen og det Underudvalg, der har udarbejdet Forslaget, synes jeg dog, det vil være rigtigst, i alt Fald i nogen Maade, overfor Tinget at paapege ogsaa, hvad der kan siges derimod. I det sidste Aar, for hvilket vi havde Statistik i Kommissionen, havde Kommunerne herigennem en Aarsindtægt af en Million og nogle og tredive Tusinde Kroner, og naar vi faar den nye Bestemmelse, vil Kommunerne miste denne Indtægt. Om dette Tab med de Budgetter, Kommunerne nu har, vil betyde noget videre, naar det fordeles over hele Landet, er en anden Sag. Jeg kan dèr give den højtærede Minister Ret i, at det vil det faktiske ikke. Jeg har ogsaa gjort opmærksom paa, hvad der for mig har nogen Betydning, at de næringsdrivende kræver en større Afgift, det nævnte jeg sikkert ogsaa i Gaar. Baade Handelen og Haandværket hævder, at der vil blive alt for stærk Tilgang til de i Forvejen fyldte Fag. Det kan jo ikke være vor Opgave at standse denne Tilgang, men jeg har dog ment det rigtigt at gøre opmærksom paa Forholdet.

Den højtærede Minister sagde noget om mine Bemærkninger til Paragraffen om Andelsselskaber. Jeg slutter mig til Bestemmelserne om Brugforeningernes Ret til at drive Handel. Dèr er den højtærede Minister og jeg enige. Men jeg sagde i min Omtale af § 10, at vi maa søge at faa saa klare og rene Bestemmelser ind i Paragraffen for vore Produktionsvirksomheder — og dèr nævnte jeg Mejerier og Slagterier